

МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ, ЩО СПРИЯЮТЬ РОЗЧИНЕННЮ СЕЧОВИХ КОНКРЕМЕНТІВ, ТА СПАЗМОЛІТИКІВ, ЯКІ ДІЮТЬ НА СЕЧОВІ ШЛЯХИ

©М.Б. Чубка, Л.В. Вронська, Т.А. Грошовий

Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського

Резюме: проведено маркетингові дослідження ринку лікарських засобів, що сприяють розчиненню сечових конкрементів, та спазмолітиків, що діють на сечові шляхи, в розрізі країн-виробників, лікарських форм, складу, походження та доступності, показано їхню номенклатуру.

Ключові слова: маркетингові дослідження, спазмолітики, сечові конкременти.

Вступ. Сечокам'яна хвороба (СКХ) в структурі урологічних захворювань займає одне з провідних місць. Хворі, які страждають від уролітіазу, потребують як високотехнологічних малоінвазивних хірургічних методів лікування, так і високоефективного консервативного лікування. Від сечокам'яної хвороби у нашій країні страждає понад 3 % дорослих, а серед пацієнтів, які звертаються до уролога, камінці в нирках спостерігаються у 40 % випадків. На жаль, навіть після видалення конкрементів частота рецидивів сягає 50-60 % [1].

Проблема лікування цього захворювання є дуже актуальною в сучасній урології. Ця проблема, поперше, пов'язана саме з поліетіологічністю та великою кількістю клінічних варіантів проявів СКХ [4].

Лікування повинно бути, насамперед, комплексним: медикаментозне, оперативне, інструментальне, санаторно-курортне, дієтичне. Але в будь-якому випадку необхідно якомога раніше діяти на етіологічний фактор (етіотропне лікування) та на механізми, що зумовлюють утворення камінців (патогенетичне лікування) [4].

Сьогодні фармацевтичний ринок України характеризується присутністю різноманітних лікарських форм препаратів як вітчизняного, так і зарубіжного виробництва. Маркетинговими службами постійно проводяться дослідження із вивчення насиченості лікарськими препаратами певних груп. Саме тому маркетинговий аналіз ринку лікарських препаратів певної групи є дуже актуальним на сьогодні, адже визначити сильні та слабкі сторони тієї чи іншої групи лікарських засобів можна лише таким чином.

Мета наших досліджень – вивчення ринку лікарських препаратів, які сприяють розчиненню сечових конкрементів, та спазмолітиків, що діють на сечові шляхи, які виготовляють вітчизняні та іноземні виробники.

Методи дослідження. Загальноприйняті методи дослідження (маркетингові, статистичні) різноманітних джерел інформації.

Результати й обговорення. Номенклатура лікарських препаратів даних груп (G04B C, G04B D), зареєстрованих в Україні станом на кінець 2008 року, нараховує понад 20 найменувань [6]. Частина цих лікарських засобів виробляють вітчизняні виробники (39 %), а більшість – імпорتنі виробники. Серед вітчизняних фірм-виробників лікарські засоби даних груп виготовляють такі фармацевтичні фірми, як АТ "Галічфарм" корпорації "Артеріум", ТОВ "Фармацевтична компанія "Здоров'я", ЗАТ "Фармацевтична фабрика "Віола", ЗАТ "Ліктрави", ВАТ "Фармак", ВАТ "Київський вітамінний завод", ЗАТ НВЦ "Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод". Основними країнами-імпортерами лікарських препаратів даних груп є Німеччина (13 %), Індія (13 %), Франція (4,35 %), США (4,35 %), Польща (4,35 %) (рис. 1.).

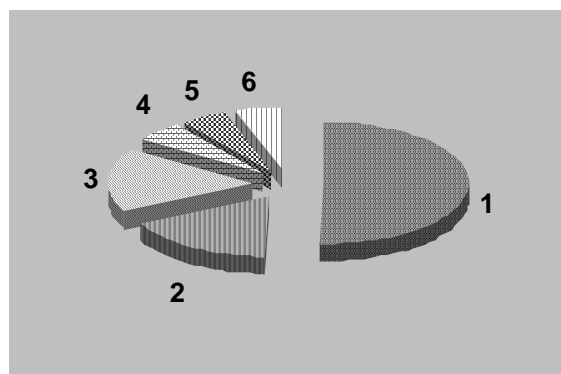

Рис. 1. Аналіз ринку ЛЗ за країною-виробником.

12,5 % лікарських засобів груп G 04BC і G 04BD виробляють два і три виробники, а відповідно 87,5 % – лише один виробник.

З рисунка 2 видно, що 61,0 % лікарських препаратів цих груп є імпортного виробництва, інші – вітчизняного.

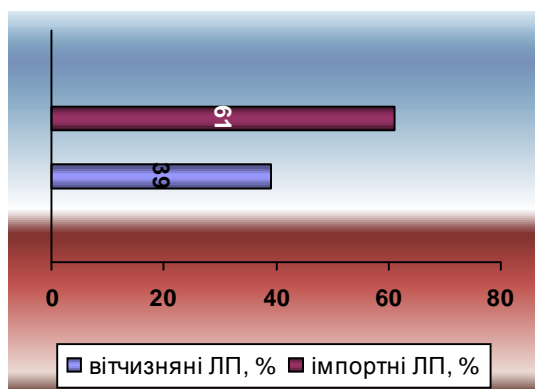

Рис. 2. Порівняльна гістограма ЛП закордонного та вітчизняного виробництва.

Аналіз зареєстрованих лікарських препаратів цих груп показав, що більшість цих лікарських засобів на ринку представлені у вигляді таблеток, що забезпечують, у свою чергу, точність дозування лікарської речовини, можливість маскування неприємних органолептичних властивостей речовини, пролонгування дії лікарської речовини, поєднання несумісних за їхніми фізико-хімічними властивостями, зручність в зберіганні і транспортуванні [7]. Значно меншою є частка гранул, ЛРС, крапель і сиропів (рис.3).

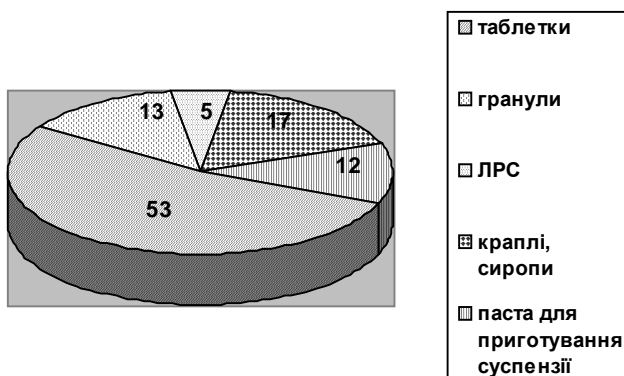

Рис. 3. Розподіл ЛЗ за видом ЛФ.

Комплексним препаратам на рослинній основі належить важливе місце серед ЛЗ цієї групи [7]. Лікарські засоби рослинного походження мають менш виражену побічну дію, краще сприймаються хворими, а тому краще підходять для профілактики захворювань сечовивідної системи і запобігання виникненню рецидивів цих хвороб [1,3]. З-поміж спазмолітиків, що діють на сечові шляхи, препаратами рослинного походження є лише 25 % препаратів, а щодо лікарських засобів, які сприяють розчиненню сечових конкрементів, то 58 % препаратів цієї групи є рослинними.

У цілому лікарські препарати рослинного походження займають вагому частку ринку ЛЗ (45,5 %) від загальної кількості препаратів (рис.4.).

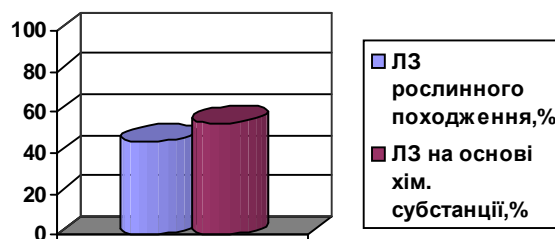

Рис. 4. Розподіл ЛЗ за походженням.

Лікарські засоби, що сприяють розчиненню сечових конкрементів, і спазмолітики, що діють на сечовивідні шляхи, за складом діючих речовин поділяються на однокомпонентні (45 %) і багатокомпонентні (55 %) (рис. 5).

Необхідно зауважити, що багатокомпонентні фітопрепарати даної дії переважають над однокомпонентними лікарськими засобами.

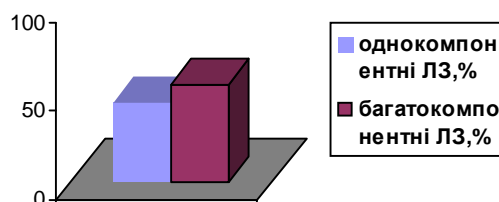

Рис. 5. Розподіл ЛЗ за складом.

Проведений нами аналіз ринку лікарських засобів, що сприяють розчиненню сечових конкрементів, та спазмолітиків, які діють на сечові шляхи, стосувався вітчизняного фармацевтичного ринку [6].

Паралельно ми ознайомилися з номенклатурою цих ЛЗ на німецькому, російському та польському фармацевтичних ринках. У Німеччині станом на початок 2006 р. зареєстровано більше 35 препаратів такої дії, з-поміж них лікарським засобам рослинного походження належить 29 % ринку цих препаратів [9].

На ринку ЛЗ Росії зареєстровано більше 10 препаратів досліджуваних груп, третина з яких є ЛЗ рослинного походження [5].

Асортимент лікарських засобів групи G04BC в Польщі представлений препаратами Debelizyna, NeoFitolizyna, Rowatinex, аналогів яких в Україні немає. Аналізуючи фармацевтичний ринок Польщі щодо номенклатури спазмолітиків, які діють на сечові шляхи, слід відзначити, що на ньому присутні практично всі зареєстровані в Україні представники цієї групи [10].

Враховуючи результати проведених досліджень, розвинуте фітовиробництво, вітчизняним виробникам потрібно змінити та удосконалити номенклатуру лікарських засобів за рахунок

досягнень сучасної технології та фармації з метою більш глибокого насичення ринку ЛЗ досліджуваної групи.

Висновки. 1. Проаналізовано фармацевтичні ринки лікарських засобів, що сприяють розчи-

ненню сечових конкрементів, та спазмолітиків, які діють на сечові шляхи, в Україні, Польщі, Росії та Німеччині.

2. Встановлено, що лідером з-поміж країн-виробників препаратів даних груп є Україна.

Література

1. Возіанов С.О., Бухалов Ю.В., Шевчук О.О. Патогенетичне обґрунтування застосування препарату уролесану у комплексному лікуванні хворих на сечокам'яну хворобу // Медицина сьогодні. – 2005. – № 5 (165). – С. 6-7.
2. Громовик Б.П. Логістичні рішення у збутовій діяльності фармацевтичних фірм // Фармац. журн. – 2001. – № 5. – С. 12-23.
3. Громовик Б.П., Гасюк Г.Д., Левицька О.Р. Фармацевтичний маркетинг: теоретичні та прикладні засади. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 464 с.: іл., табл.
4. Денисов А. Мочекаменная болезнь // Фармаскоп. – 2005. – № 1 (22). – С. 21-23.
5. Энциклопедия лекарств. – 12-й вып. / Гл. ред. Г.Л.

Вышковский. – М.: РЛС, 2006. – 1440 с. (Серия РЕГИСТР ЛЕКАРСТВЕННЫХ СРЕДСТВ РОССИИ РЛС)

6. Комpendіум 2007 – лекарственные препараты / Под ред. В.Н. Коваленко, А.П. Викторова. – К.: МОРИОН, 2007. – 2270 с.

7. Промышленная технология лекарств / Под ред. В.И. Чушова. – Харьков: "Основа", изд. УкрФА, 1999. – 700 с.

8. Товстуха Є.С. Фітопрепарати – лікарські засоби майбутнього // Фітотерапія в Україні. – 1998. – № 2-3. – С. 20-21.

9. ROTE LISTE' 2006. - Frankfurt / Main : ROTE LISTET Servis GmbH, 2006. – 535 s.

10. <http://baza.pharminindex.pl>

МАРКЕТИНГОВЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ РЫНКА ЛЕКАРСТВЕННЫХ ПРЕПАРАТОВ, КОТОРЫЕ СПОСОБСТВУЮТ РАСТВОРЕНИЮ МОЧЕВЫХ КОНКРЕМЕНТОВ, И СПАЗМОЛИТИКОВ КОТОРЫЕ ДЕЙСТВУЮТ НА МОЧЕВЫЕ ПУТИ

М.Б. Чубка, Л.В. Вронская, Т.А. Грошовый

Тернопольский государственный медицинский университет имени И.Я. Горбачевского

Резюме: проведены маркетинговые исследования рынка лекарственных средств, которые содействуют растворению мочевого конкремента и спазмолитиков, которые действуют на мочевые пути в разрезе стран-производителей, лекарственных форм, состава, происхождения и доступности, показано их номенклатуру.

Ключевые слова: маркетинговые исследования, спазмолитики, мочевые конкременты.

MARKETING RESEARCHES OF MARKET OF MEDICAL PREPARATIONS, WHICH PROMOTE TO DISSOLVE URINARY STONES, AND SPASMOLYTICS, WHICH INFLUENCE ON THE URINARY DUCTS

M.B. Chubka, L.V. Vronska, T.A. Hroshovy

Ternopil State Medical University by I. Ya. Horbachevsky

Summary: marketing research have been led in Ukrainian market of the medical preparations, that are used to help to dissolve urinary stones, and spasmolytics, which influence on the urinary ducts. The comparative analysis of the pharmaceutical market includes investigation of classification of medical forms, origin, country-manufactures and price references.

Key words: marketing researches, spasmolytics, urinary stones.